

Yeni Öğretmenler Odası Tasarımı Modeline Yönelik Öğretmen Görüşleri¹

Sevda KOÇ AKRAN²

Gönderim Tarihi: 24.04.2020

Kabul Tarihi: 30.05.2020

Yayın Tarihi: 19.10.2020

Öz: Bu araştırmanın temel amacı, yeni öğretmenler odası tasarımı modeline yönelik öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırmada olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Siirt İl merkezinde merkezde görev yapan 60 sınıf ve branş öğretmeni oluşturmaktadır. Gönüllülük esası doğrultusunda belirlenen gruba, araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşü alınan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Veriler betimsel ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin “öğretmenler odasını” iletişim kurulan bir yer, belirli zaman aralıklarında dinlenen mekân, belirli görüşlerin ve açıklamaların yapıldığı alan olarak tanımladıkları görülmüştür. Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin ise hem olumlu hem de olumsuz görüş belirtmişlerdir. Öğretmenler, modelin fiziki koşulları iyileştirdiği, eski öğretmenler odası mimarisinden uzak bir anlayışa sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Olumsuz görüş olarak da araştırmada, bütün okullarda uygulanmasının zor olmasına ve ekonomik olarak desteklenmemesine vurgu yapılmıştır. Ayrıca araştırmada, modelin öğretmenlerin meslek bilgisi ve becerisine katkısının açıklanması gerektiğine yönelik öneriler içerdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Tasarım, Öğretmen, Öğretmenler Odası.

Teachers' Views on the New Teachers' Room Design Model

Abstract: The main purpose of this research is to determine teachers' views on the new teachers' room design model. The phenomenon science pattern was used in the research. The study group of the research consists of 60 primary and secondary school teachers working in the center of Siirt Province. The semi-structured interview form developed by the researcher and received expert opinion was applied to the group determined in accordance with the volunteering principle. In the data, it was subjected to descriptive and content analysis. As a result of the research, it was seen that the teachers defined the “teachers' room” as a place where they communicate, the place to be relaxed at certain time periods, the area where certain opinions and explanations were made. Regarding the model of the new teachers' room design, they expressed both positive and negative views. The teachers stated that the model improves the physical conditions and has an understanding far from the old teachers' room architecture. As a negative opinion, the research emphasized that it is difficult to construct in all schools and not economically supported. In addition, it was observed in the research that the model contains suggestions for the need to explain the contribution to teachers' professional knowledge and skills.

Keywords: Education, Design, Teacher, Teachers' Room.

GİRİŞ

Bireysel ve evrensel değerlere sahip çıkan, bilinçli bir toplumda yaratıcı bireyler yetiştirmeyi amaçlayan eğitim, yaşam boyu devam eden bir süreci kapsamaktadır. Bu süreçte bireysel ve toplumsal alanda meydana gelen her türlü değişim eğitimden kaynaklanmaktadır. Eğitim yoluyla bir ülke bulunduğu çağa uyum sağlamaktadır (Gültekin, 2019). Üretken, bilgiyi teknolojiyle birleştiren bir yapıya dönüşmektedir. Böyle bir yapı içinde “bilgi” sürekliliğini devam ettirerek bireyin kullanımına sunulmaktadır. Günümüz bilgi toplumunda bu kullanım teknolojik araçlarla daha ön plana çıkmaktadır. Artık bilgi toplumuyla “bilgi” değişmez ve mutlak olarak görülmemekte ve bireyler bilgiye sadece okulda ulaşmamaktadır. Birey okul içinde ve dışındaki bu bilgiye teknolojik araçlar vasıtasıyla hızlı bir şekilde ulaşmaktadır. Ulaşılan her bilgi birey tarafından kullanılmaya çalışılmaktadır. Fakat yaşam boyu öğrenme sürecinde insan zihni bu kadar

¹ Bu çalışma INTERNATIONAL EUROPEAN CONGRESS ON SOCIAL SCIENCES –IV 11-13 OCTOBER, 2019 DİYARBAKIR, TURKEY sözlü bildirisinin genişletilmiş halidir

² Siirt Üniversitesi, Türkiye, sevdakc@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4205-0148

bilgiyi depolaması mümkün değildir. Bunun için bilgilerin kullanılması, anlamlı öğrenmenin gerçekleşmesi için başta öğretmen rehberliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü öğretmen, bilgi ve iletişim teknolojilerin kullanıldığı günümüz çağdaş toplumların rehberidir. Öğrenciyle beraber öğrenen, onlara model olan çağdaş öğrenci profillerine uygun öğretim yapan ve toplumların kalkınması için nitelikli bireyler yetiştiren eğitimin vazgeçilmez ögesidir. Tabii nitelikli ve verimli bir eğitimde öğretmen tek başına yeterli görülmemektedir. Eğitimin diğer önemli iki ögesi olan “öğrenci” ve “okula” da bir takım görevler düşmektedir. *Peki öğrenci ve okul eğitimin neden önemli iki ögesidir? ve ne gibi sorumlulukları bulunmaktadır?* Bu iki soruya genel olarak şu cevap verilebilir: Öğrenci, sürekli araştıran, farklı bilgi kaynaklarına ulaşan, olayları analiz eden, orijinal fikirler ortaya koyan ve toplumların ileri refah seviyesine ulaşmasını sağlayan umutlardır. Öğrenci, eğitim sisteminin girdisi ve bu topluma kazandırdığı çıktısıdır. Eğitimde yaşanan bütün gelişmelerden öğretmenler birlikte ilk etkilenen gruplardır. Böyle bir etki doğal olarak ikisinin de bir arada bulunduğu ve öğrenen örgütler olarak açıklanan okula da yansımaktadır. Çünkü okul toplumsal yapıyı şekillendiren kurumlardır. Öğrenci ve öğretmene bilgi yönetim becerisi kazandırmaktadır. Başka bir deyişle okul, eğitim faaliyetlerinin yapıldığı, belirli hedef ve davranışların öğrenciye kazandırıldığı, öğrenen ve öğretmenin bir arada bulunduğu ortamlardır. Bu ortamlarda, ülkenin ihtiyaç duyduğu bireyler yetiştirilmekte, toplumsal değerler bireye aktarılmakta ve birçok öğretim programının işlevselliği burada değerlendirilmektedir (Özdemir, 2000; Şişman, 2002; Dönmez, 2004; Turan, Açıkalın ve Şişman, 2007). Okulun bütün bu işlevlerini yerine getirmesinde, eğitim ortamları önemli bir değişken olarak görülmektedir. Bunun sebebi olarak da, bu ortamların öğretme-öğrenme sürecinin mimarı olan öğretmenler üzerinde bırakmış olduğu etki gösterilmektedir. Örneğin bir sınıf, laboratuvar, resim, müzik odası, çok amaçlı salon ve bilişim sınıfının düzenli ve kullanışlı olması ya da bu ortamların öğrenci öğrenmesi için hazır hale getirilmesi öğretmenin öğretim sürecine yönelik motivasyonunu artırmaktadır. Tabii öğretmenin okul ve fiziki koşullara yönelik her zaman olumlu tutum sergilemesi mümkün olmamaktadır. Kalabalık sınıflar, kirli ve bakımı yapılmayan araç-gereçler, okulda bulunmayan laboratuvarlar, öğretmenler odasının küçük olması ve koşullarının öğretmenin dinlenmesi için uygun olmaması öğretmenin okula karşı olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilmektedir (Dönmez, 2004). Bunlar içerisinde özellikle öğretmenler odası, öğretmenin okula bakış açısını en fazla etkileyen faktör olarak görülmektedir. Çünkü öğretmen okulda dinleneceği, meslektaşlarıyla zaman geçireceği yerlere ihtiyaç duymaktadır. Okulda öğretmenin bu ihtiyacını daha çok karşılayan yerlerin “öğretmenler odası” olduğu düşünülmektedir (Korkulutaş, 2019). Başka bir deyişle, öğretmenlerin bireysel yaşam alanı olarak tanımlanan öğretmenler odası, okul içinde en önemli bölümlerden biri olarak görülmektedir. Burada öğretmen, eğitim-öğretimi planlamakta, öğrenci ile ilgili kararlar almakta, meslektaşlarıyla bir araya gelerek paylaşımlarda bulunmakta ve velilere çocuklarıyla ilgili bilgiler vermektedir (Shapiro, 2000). Öğretmenler odasının işlevleri bunlarla sınırlı değildir.

Öğretmenler odası, öğrencilerin yanı sıra velilerin de değerlendirildiği (Ünal, Sürücü ve Yıldırım, 2018), günlük yaşam olaylarının, dünyada yaşanan gelişmelerin tartışmaya sunulduğu ve bireysel-toplumsal değerlerin somut bir şekilde gözler önüne serildiği yerdir (Nayir, Taneri ve Akgündüz, 2017). Öğretmen burada sosyalleşmektedir. Sınıf dışındaki öğretim faaliyetlerini planlamaktadır. İletişim kültürü etkin bir şekilde burada kullanılmaktadır. Öğretmen iletişim sürecindeki kanallarını kullanarak bilgi ve becerilerini bir birine aktarmaktadır. Bütün bu yönleriyle ele alındığında öğretmenler odası için kısaca şunlar söylenebilmektedir: *Öğretmenler odası*, öğretmenler için dinlenme ve sohbet yeridir (Türe ve Karaküçük, 2011). Psiko-sosyal özellikler taşımaktadır. Mesleki etkinliklerin yapıldığı, öğretmenlerin ofis ve idari işlerini yürüttüğü okulun özel bölümleridir (Kellaway, 2013).

Öğretmenler odasının bireysel, toplumsal, öğrenci, veli, okul boyutlarıyla ele alınarak açıklanmasından dolayı, gerek mimari gerek fiziki gerekse teknolojik olarak iyi bir donanımına sahip olması gerekmektedir (Korkuluoğlu, 2019). Çünkü okul içerisinde küçük bir alanı kaplasa da öğretmenler odası, eğitim-öğretim faaliyetlerinin yerine getirilmesi, çeşitli yaklaşım ve modellerin uygulanması, öğrencilerin bütünsel anlayışla değerlendirilmesi bakımından kapladığı alandan daha fazla bir işlevi yerine getirmektedir (Yeşil ve Korkmaz, 2012). Bütün bu açıklamalar öğretmenler odasının olumlu işlevi olarak görülmektedir. Öğretmenler odasının bir de olumsuz işlevi bulunmaktadır. Öğretmenler odasında yaşanan tartışmalar, öğrenci değerlendirmelerinde öğretmenlerin bir birlerinin değerlendirmelerinden etkilenmeleri öğretmenler odasının olumsuz işlevine örnek gösterilmektedir. Bunun sonucunda huzurlu bir ortam yerini huzursuz/yıkıcı bir ortama bırakmaktadır.

Olumlu ve olumsuz işlevleri bulunan öğretmenler odasının günümüz koşullarındaki fiziki yapısına bakıldığında, genelde bütün okullarda benzer bir planlamanın olduğu görülmektedir. Sarıca'ya (2013) göre öğretmenler odasında standart olarak koltuk, sandalye, masa, eşya dolabı, bilgisayar, yazıcı, duyuru kutusu bulunmaktadır. Genel olarak bakıldığında teknolojinin ileri düzeyde kullanıldığı çağımızda öğretmenler odasının daha fazla konforlu ve iyi tasarlanması beklenmektedir. MEB (2019) öğretmenlerin bu beklentisini karşılamak amacıyla 2019 yılında “yeni öğretmenler odası tasarım modelini” geliştirmiştir. Yeni öğretmenler odası tasarım modelinde öğretmenlerin zihinsel, duygusal ve bedensel olarak rahatlamaları amaçlanmıştır. Bu amaçlar çerçevesinde öğretmenler odasında (MEB, 2019);

- Hem bireysel hem de grup çalışmalarını yapacağı alanlar, her öğretmenin rahat çalışacağı bireysel masalar, yemek masasına dönüşebilen sehpa, bu sehpa'nın altında öğretmenlerin çeşitli not ve dosyalarını yerleştireceği bölmeler tasarlanmıştır.
- “Anahtar taşıma zorunluluğunu ortadan kaldıran şifreli-kilitli bireysel dolaplara”, geniş oturma alanlarına, bir takım eşyaları asmaya yarayan dolap içi askılık bölümüne, cep telefonu, bilgisayar, tablet gibi “elektronik cihazların şarj edilebilmesi için her dolapta 2 adet USB girişli priz sistemine”, samimi bir ortam yaratmak için ve öğretmenlerin temel ihtiyaçlarını karşılayan mutfak alanına yer verilmiştir.
- Dönem başında ve çeşitli zaman dillerimde bir araya geldiğinde rahat etmelerini sağlayan, duyu ve düşüncelerini bir arada paylaşacakları toplantı alanlarına “rahat hareket eden tekerlekli ve katlandığında sergi panosuna ve sunu tahtasına dönüşebilen toplantı masaları”, mknatıslı metal panolar, 'Kendine, Hayata, Geleceğe İyi Bak' sloganı yazan boy aynası ve doğa ile iç içe olmasını sağlayan yaşam alanları öğretmenler odasında düşünülen diğer faaliyetlerdir. Bu faaliyetlerin en kısa sürede ülke geneline yaygınlaştırılması için Ankara'da farklı alan ölçülerine sahip üç öğretmenler odası belirlenmiş ve bu öğretmenler odası diğer okullara örnek teşkil etmesi için belirtilen koşullar doğrultusunda hazırlanmıştır.

Kısaca yeni öğretmenler odası tasarım modelinin günümüz bilgi toplumu anlayışına uygun planlanması ve koşulların en iyi şekilde tasarlanmasının nedeni öğretmene verilen önemden kaynaklanmaktadır. Eğitimin vazgeçilmez ögesi olarak görülen öğretmene yönelik tasarlanan bu modelin amacı arasında; öğretmenin, derslere girmeden önce dinlenmesi, ders planlarını hazırlaması, meslektaşları ile duyu ve düşüncelerini huzurlu bir ortamda paylaşması yer almaktadır. Yeni öğretmenler odası tasarım modelinin bu amacı öğretmene mesleki alanda birçok beceri kazandıracığı düşünülmektedir. Böyle düşüncelerin somut bir şekilde ortaya konulması çeşitli araştırma sonuçlarıyla ve yapılan çalışmalarla ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Öğretmenler Odası hakkında yapılan bu çalışmaların çoğunun yurt dışında yapıldığı (Kainan, 1997; Ben-Peretz ve Schonmann, 2000; Shapiro, 2000; Kainan, 2000; Ramsey, 2010; Paine, Fang ve Wilson, 2003; Hallett, 2005; Pitt ve Kirkwood, 2009), yurt içi çalışmaların (Tatlidil, 2003; Yeşil ve Korkmaz, 2012; Turhan, Kaptan ve Kahveci, 2015; Gürsel ve Ünal 2015; Nayir, Taneri ve Akgündüz, 2017; Ünal, Sürücü ve Yıldırım, 2018) çok az olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın başta alan yazına katkı sağlaması göz önünde tutulmuş ve buradan elde edilen sonuçların modelin uygulayıcılarına rehber olması amaçlanmıştır. Bu sebeple araştırmanın temel amacı, yeni öğretmenler Odası tasarımı modeline yönelik öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Öğretmenlerin;

1. Öğretmenler Odası kavramına ilişkin görüşleri nedir?
2. Yeni öğretmenler Odası tasarımı modeline ilişkin görüşleri nedir?
3. Yeni öğretmenler Odası tasarımı modeline ilişkin önerileri nedir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Yeni öğretmenler Odası tasarımı modeline yönelik öğretmen görüşlerinin alındığı araştırmada nitel araştırma modellerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseninde, bireyler yaşadığı dünyadaki deneyimlerini analiz etmekte (Creswell, 2007) ve bu deneyimlerini olayların algılanmasında ve yorumlamasında derinlemesine ele alarak incelemektedir (Şimşek ve Yıldırım, 2016). Bu çalışmada olgu bilim deseni kullanılmasının nedeni, yeni öğretmenler Odası tasarımı modeline ilişkin farklı katılımcıların görüşlerini detaylı bir şekilde analiz etmek ve onların deneyimlerinden hareketle modeli anlamaya çalışmaktır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Siirt İl merkezinde görev yapan 60 sınıf ve branş öğretmeni oluşturmaktadır. Gönüllük esası doğrultusunda belirlenen katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlere Ait Demografik Özellikler

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	28	46.67
	Erkek	32	53.33
	TOPLAM	60	100
Kıdem	1-5 yıl	10	16.66
	6-10 yıl	15	25
	11-15 yıl	20	33.33
	16-20 yıl	8	13.33
	20 yıl ve üzeri	7	11.68
	TOPLAM	60	100
Okul Türü	İlkokul	22	36.67
	Ortaokul	24	40
	Ortaöğretim	14	23.33
Mezuniyet Alanı	Sınıf Öğretmeni	27	45
	Branş Öğretmeni	33	55
	Toplam	60	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, katılımcılardan en fazla %53,33’ü erkek, %33,33’ü 11-15 yıl kıdeme sahip, %40’ı ortaokulda çalışan, %55’i branş öğretmenlerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada yeni öğretmenler odası tasarımı modeline yönelik öğretmen görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken ilk olarak, konu ile ilgili alan yazını taraması yapılmıştır. Daha sonra derinlemesine bilgi almak amacıyla beş açık uçlu soru hazırlanmıştır. Soruların araştırma amacına uygunluğu, anlaşılabilirliği göz önünde bulundurularak alanında uzman dört öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş ve uzman görüşü alınmıştır. Uzmanlardan gelen eleştiriler ve öneriler sonucu 5 açık uçlu soru 3 soruya indirilmiştir. Uzman görüşü alındıktan sonra, 9 sınıf ve 11 branş öğretmeniyle pilot uygulama yapılarak araştırmacının amacına uygun olacak şekilde yarı yapılandırılmış görüşme formu son halini almıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun pilot uygulamasından sonra asıl uygulamaya geçilmiştir. Bu form uygulanmadan önce araştırmaya gönüllük esaslı doğrultusunda katılım gösteren katılımcılara araştırmacının amacı, araştırmacının konusu hakkında araştırmacı tarafından genel bilgiler verilmiştir. Katılımcılarla görüşmeler yaklaşık 30 dakika sürmüştür ve buradan elde edilen veriler kayıt cihazı ile kaydedilmiştir.

Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda elde edilen veriler betimsel ve içerik analiz yöntemine tabi tutulmuştur. Betimsel analizde, veriler daha önce belirlenen temalara göre özetlenmekte ve yorumlanmaktadır. Betimsel analizin aksine bütüncül bir anlayışa sahip olan içerik analizinde veriler derinlemesine ele alınmaktadır. Başka bir deyişle içerik analiziyle veriler tanımlanmakta, bu verilerin içinde saklı gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır (Gülbahar ve Alper, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu sebeple içerik analizi yapılırken, dokümanlardan elde edilen veriler işlenmekte, kodlanmakta, temalar bulunmakta, kodlar ve bu temalar düzenlenmekte, bulgular tanımlanmakta ve yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Silverman’a (2001) göre ise içerik analizi yapılırken, öncelikli olarak yapılan çalışma konusu ile ilgili kategoriler geliştirilmelidir. Bu araştırmada da yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin kategoriler oluşturulmuştur. Araştırmada daha sonra veri setinde araştırmacı tarafından bu kategorilere giren kelime, cümle ya da resimleri saymaktadır (Akt:Özdemir, 2010). Bu kategoriler yorumlanırken ve ortak temalar bulunurken eğitim programları ve öğretim alanında çalışmaları bulunan başka bir araştırmacının görüşlerine başvurulmuştur. Burada amaç çalışmanın hem güvenilirliğini sağlamak hem de iki araştırmacının ayrı ayrı yaptıkları kodlamanın uyuşma yüzdesini (uyuşma indeksi) hesaplamaktır. Hesaplama uyuşma yüzdesi %87 olarak hesaplanmıştır.

Görüşmede katılımcıların isimleri yerine Ö₁, Ö₂.....Ö₁₃ şeklinde kodlar kullanılmıştır. Bu kodlar çerçevesinde katılımcı görüşlerinden alıntılar yapılmıştır.

BULGULAR

Bu başlıkta elde edilen veriler, tablolar halinde gösterilmiş ve katılımcılarla yapılan görüşmelerden bir takım alıntılar yapılmıştır.

Öğretmenlerin “Öğretmenler Odası” Kavramına İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “öğretmenler odası” kavramına ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlerin “Öğretmenler Odası” Kavramına İlişkin Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları

Sorular	Tema	Kodlama		Kodlama Yoğunluğu	
		f	%	f	%
Öğretmenler odası kavramını duyunca aklınıza ne gelmektedir?	İletişim kurulan ortam	11	18,33	15	18,29
	Dinlenme amaçlı kullanılan mekân	9	15	11	13,41
	Toplantı mekânı	9	15	10	12,19
	Duyuru odası	8	13,33	10	12,19
	Plan-programın yapıldığı yer	7	11,66	9	10,97
	Öğrenciler hakkında değerlendirme yapılan mekân	6	10	8	9,75
	Günlük yaşam konularının konuşulduğu mekân	4	6,66	8	9,75
	Öğretmenlerin ortak ve kişisel alanı	3	5	6	7,31
	“Öğretmenim” kavramının en fazla kullanıldığı mekân	3	5	5	6,02
	Toplam		60	100	82

Tablo 2’de görüldüğü üzere, 60 katılımcının “öğretmenler odası” kavramına ilişkin görüşlerinin betimsel analiz sonuçları yer almaktadır. Bu görüşlerden hareketle, iletişim kurulan ortamı, dinlenme amaçlı kullanılan mekân, toplantı mekânı, duyuru odası, plan-programın yapıldığı yer, öğrenciler hakkında değerlendirme yapılan mekân, günlük yaşam konularının konuşulduğu mekân, öğretmenlerin ortak ve kişisel alanı ve “öğretmenim” kavramının en fazla kullanıldığı mekân olmak üzere 9 tema oluşturulmuştur. Bu temalardan;

- İletişim kurulan ortam teması [öğretmenlerin bir biriyle duygu ve düşüncelerini paylaştığı (f=5), velilerle bir araya geldiği (f=4), öğrencilerin öğretmenlere soru sorduğu (f=3) ve okul dışı paydaşların öğretmenlerle bir araya geldiği (f=3)];
- Dinlenme amaçlı kullanılan mekân teması [tenefüslerde ilk uğradığı (f=4), ders saatini beklediği (f=4) ve çay içtiği (f=3) yer];
- Toplantı mekânı teması [öğretmenler (f=4), veli (f=4), paydaş (f=2) toplantısının yapıldığı yer];
- Duyuru odası teması [resmi yazıların asıldığı (f=3), görevlendirmelerin yazıldığı (f=3), etkinliklerle ilgili açıklamaların yer aldığı (f=2), takvimin asıldığı (f=2)];
- Plan-programın yapıldığı yer teması [ders öncesi hazırlıkların yapıldığı (f=3), etkinliklerin sınırlandığı (f=3), sınavların hazırlandığı (f=3)];
- Öğrenciler hakkında değerlendirme yapılan mekân teması [öğretmenlerin öğrenciler hakkında düşüncelerini belirttiği (f=4) ve velilere öğrenciler hakkında dönüt verildiği (f=4)];
- Günlük yaşam konularının konuşulduğu mekân teması [dünyada yaşanan gelişmelerin (f=2) ve ulusal olayların tartışıldığı (f=2), spor olayların yorumlandığı (f=2) ve ev işlerinin tartışıldığı (f=2)];
- Öğretmenlerin ortak ve kişisel alanı teması [öğretmenler dolabının olduğu (f=3) ve koltuk ve masanın bulunduğu (f=3)];
- “Öğretmenim” kavramının en fazla kullanıldığı mekân teması [öğrencilerin en fazla uğradığı (f=3) ve öğretmene en fazla soru sorduğu (f=2) yer] şeklinde alt temalardan oluşmaktadır.

Görüldüğü üzere, yukardaki temalar içerisinde en fazla vurgulanan temanın “iletişim kurulan ortam teması” başlığı altında yer alan “öğretmenlerin bir biriyle duygu ve düşüncelerini paylaştığı” alt temasının olduğu görülmektedir. Buradan hareketle, öğretmenler “öğretmenler odasının” duygu ve düşüncelerinin aktarıldığı ve bütün öğretmenlerin bir arada bulunarak iletişim sürecinde bulunduğu (örn.1-2-3-4-5) bir mekân olarak açıkladığı söylenebilir.

İletişim kurulan ortam teması altında yer alan “öğretmenlerin bir biriyle duygu ve düşüncelerini paylaştığı ” alt teması ile ilgili katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır.

- (1) Teneffüslerde öğretmenler odasında bir araya geliyoruz (Ö₂).
- (2) Tek iletişim kurabildiğimiz yer (Ö₁₈).
- (3) Bazen sınıfta kalıyorum, öğrencilerin soruları oluyor. Sonra öğretmenler odasına gidiyorum. Bakıyorum arkadaşlar bir araya gelmiş konuşuyorlar. Sınıfta çıktığımda burada arkadaşlarımla bir araya gelmek hoşuma gidiyor. Bazen geçmiş yılları konuşuyoruz... Mezun ettiğimiz öğrencileri konuşuyoruz. (Ö₃₄).
- (4) Öğretmenlik kutsal bir meslek...aynı görevi yapan meslektaşlarımla bir araya gelmek, duygularımızı paylaşmak güzel bir şey...Zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorsunuz. Her zaman anlaştığınız meslektaşlarınız olmayabilir...ama öğretmenler odasına gelince en azından bir birimize selam verebiliyoruz. Öğretmenler odası öğretmenlerin ortak alanı...yüz yüze iletişimin kurulduğu bir mekan...(Ö₄₈).
- (5) Öğretmenler odası bende bir çok hatıranın paylaşıldığı bir yer gibi...yeri geldi öğrencilerimiz bize sorular sordu yeri geldi veliler...Ama meslektaşlarımızla sabah evden ayrıldıktan sonra ilk karşılaştığımız, selamlaştığımız, gülümsediğimiz, muhabbet ettiğimiz yer öğretmenler odası (Ö₅₀).

Yeni Öğretmenler Odası Tasarımı Modeline İlişkin Görüşleri

Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlerin Öğretmenler Odası Kavramına İlişkin Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları

Sorular	Tema	Kodlama		Kodlama Yoğunluğu	
		f	%	f	%
Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin görüşleriniz nedir?	Olumlu görüş	45	75	58	77,33
	Olumsuz görüş	15	25	17	22,67
	Toplam	60	100	75	100

Tablo 3’de görüldüğü üzere, 60 katılımcının yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin görüşlerinin betimsel analiz sonuçları yer almaktadır. Bu görüşlerden hareketle, olumlu ve olumsuz olmak üzere iki tema oluşturulmuştur. Bu temalardan;

- Olumlu teması [fiziki koşulların iyileştirilmesi (f=7), öğretmen ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması (f=6), eski öğretmenler odası mimarisinden uzak bir anlayışa sahip olması (f=6), öğretmenlere kişisel yaşam alanlarının olması (f=6), rahat ve huzurlu bir ortamın olması (f=6), öğretmen motivasyonunu artırması (f=6), öğretmen öğretim sürecindeki performansını artırması (f=6), öğretmenin zaman yönetimine katkı sağlaması (f=5), aile ortamı anlayışına yakın olması (f=5), çağdaş eğitim anlayışına uygun bir ortam olması (f=5)];
- Olumsuz teması [bütün okullarda uygulanmasının zor olması (f=5), ekonomik olarak desteklenmemesi (f=4), köy okullarında uygulanmasının zor olması (f=3), bu anlayışın

hayata geçilmesinin zaman alması (f=3), her okulun bu mimariye uygun hazırlanmasının mümkün olmayacağı (f=2)] şeklinde alt temalardan oluşmaktadır.

Görüldüğü üzere, katılımcıların yeni öğretmenler odası tasarım modelinin mevcut öğretmenler odası anlayışının aksine fiziki koşullarıyla (örn.6-7-8-9-10-11-12) olumlu katkı sağlayacağı, bu modelin bütün okullarda uygulanmasının zor olacağı (örn.13-14-15-16-17) görüşüne vurgu yaptıkları söylenebilir.

Olumlu görüş teması altında yer alan “fiziki koşulların iyileştirilmesi” alt teması ile ilgili katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır.

- (6) Bu şekilde bir öğretmen odası fiziki açıdan çok iyi (Ö₅).
- (7) Ev ortamı gibi ama ne kadar gerçekleşir bilemeyiz. İlk bakışta güzel bir ortam ev gibi (Ö₃₆).
- (8) ...Ortam olarak çok güzel. Ankara'daki pilot okuldaki öğretmenler odası çok hoşuma gitti(Ö₄₂).
- (9) ...Olması gereken bu zaten...insan rahat etmeli okulda, evde her yerde. Düzen güzel (Ö₄₉).
- (10) Ev ortamı gibi. İnsanın rahat edeceği bir ortam...başta psikolojik olarak insanı rahatlatıyor (Ö₅₁).
- (11) Öğretmenler odası böyle olmalı. Her açıdan çok güzel...(Ö₅₇).
- (12) Fiziki olarak çok hoşuma gitti. Böyle bir ortamda çalışmak isterim (Ö₆₀).

Olumsuz görüş teması altında yer alan “bütün okullarda uygulanmasının zor olması” alt teması ile ilgili katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır.

- (13) Bence okullarda uygulanması zor...çok iyi planlanması gerekiyor (Ö₈).
- (14) Köylerde nasıl olacak. Birde şehirde her okulun alt yapısı, fiziki koşulları buna uygun değil...bu modelin uygulanması mümkün değil(Ö₁₇).
- (15) Bazı okullarda uygulanabilir. Örneğin büyük şehirler bu model uygulanır ama kırsal bölgelerde uygulanmaz (Ö₃₇).
- (16) Bizim okulların fiziki yapısı buna uygun değil. Alt yapısı iyi okullarda yapıldı, diğer okullar...zannetmiyorum. Bu modelin uygulanması için okulların mimari yapısının buna uygun olması gerekir (Ö₅₄).
- (17) Bu modelin uygulanması zaman alabilir. Çünkü şuan günümüz okul yapısına uygun değil (Ö₆₀).

Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin önerileri

Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin öğretmen öneriler Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Öğretmenlerin yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin önerilerinin betimsel analiz sonuçları

Sorular	Tema	Kodlama		Kodlama Yoğunluğu	
		f	%	f	%
Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin ne gibi önerileriniz olacaktır?	Öğretmen boyutuna ilişkin öneriler	31	51,66	33	49,25
	Uygulama boyutuna ilişkin öneriler	20	33,33	20	29,85
	Okul profilleri boyutuna ilişkin öneriler	9	15	14	20,89
	Toplam	60	100	67	100

Tablo 4’de görüldüğü üzere, 60 katılımcının yeni öğretmenler odası tasarımı modeline ilişkin önerilerin betimsel analiz sonuçları yer almaktadır. Bu görüşlerden hareketle, öğretmen, uygulama ve okul profilleri boyutuna ilişkin öneriler olmak üzere üç tema oluşturulmuştur. Bu temalarda;

- Öğretmen boyutuna ilişkin öneriler teması [modelin öğretmenlik meslek bilgisi ve becerisine katkısı açıklanmalı (f=7), model hakkında videolu bilgilendirme yapılmalı (f=6), hazırbulunmuşlukları belirlenmeli (f=5), toplantılar yapılmalı (f=5), öğretmenlerle model hakkında görüşmeler yapılmalı (f=5), modelin olumlu-olumsuz yönüne yönelik öğretmenler toplantı yapmalı ve elde edilen görüşler MEB paylaşılmalı (f=5)];
- Uygulama boyutuna ilişkin öneriler teması [her bölgeden örnek bir okul belirlenmeli (f=5), kentlerde nasıl uygulanacağı açıklanmalı (f=4), modelin simülasyonları öğretmenlerle paylaşılmalı (f=4), model hakkında seminerler verilmeli (f=4), il ve ilçe müdürlükleri öğretmenlerle bir araya gelerek model hakkında görüş almalı (f=3)];
- Okul profilleri boyutuna ilişkin öneriler teması [öğretmen sayıları dikkate alınmalı (f=4), okulun bulunduğu çevre koşulları dikkate alınmalı (f=3), öğrenci sayısı göz önünde bulundurulmalı (f=3), teknolojik alt yapı iyi olmalı (f=2), fiziki koşulların modeli uygulanmasını desteklemeli (f=1)] şeklinde alt temalardan oluşmaktadır.

Görüldüğü üzere, yeni öğretmenler odası tasarım modeline ilişkin önerilerde katılımcılar, en fazla “modelin öğretmenlik meslek bilgisi ve becerisine katkısı açıklanmalı” alt temasına vurgu yapmışlardır. Buradan hareketle, öğretmenler modelin mesleki becerilerine, genel kültürlerine, alan bilgilerine (örn.18-19-20-21-22-23-24) katkılarının ortaya konulması gerektiği konusunda öneride buldukları söylenebilir.

Öğretmen boyutu temasında altında yer alan “modelin öğretmenlik meslek bilgisi ve becerisine katkısı açıklanmalı” alt teması ile ilgili katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır.

- (18) Model de teknolojik araçların rahat kullanıldığı bir ortam var bu da öğretmenin teknolojiyi kullanma becerisine katkı sağlamaktadır (Ö₆).
- (19) Araştırma becerisine katkı sağlayacaktır. Modeli gördüm internet, tablet bunlar öğretmende araştırma duygusunu, dersi ile ilgili farklı kaynaklara ulaşmasını sağlayacaktır. (Ö₁₈).
- (20) Öğretmenin öğrenciyi değerlendireceği uygun bir ortam olarak görüyorum (Ö₂₂).
- (21) Bu ortamlar öğretmenlerin dersleri ile ilgili konularda tartışmasını, fikirlerini analiz etmesini, öğrencilerle ilgili kararlar almasını sağlayacaktır (Ö₂₉).
- (22) Öğretmen her konuda kendisine birçok imkân sunan böyle ortamlarda başta kendisini değerlendirecektir. Yani ben okuyazar mıyım?, teknolojiyi kullanabiliyor muyum? gibi öz değerlendirme yapabilecektir.(Ö₃₄).
- (23) Bir ortamın rahat ve psikolojik açıdan insana uygun olması mesleki birçok konuda olumlu etkileri olacaktır. Mesela öğretmen boş vakitlerinde böyle ortamlarda kitap okuyacaktır, müzik dinleyecektir(Ö₄₀).
- (24) Öğretmenin iletişim becerisini geliştirir. Çünkü rahat bir ortamda öğretmen çok fazla zaman geçirmektedir (Ö₅₆).

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğretmenlere göre, “öğretmenler odası” iletişim kurulan, dinlenen, toplantı yapılan, belirli gün ve haftaların, nöbetlerin ve çeşitli duyuruların yapıldığı yerdir. Öğretmenler odasında öğretmenler, ders planı yapmakta, toplantılar düzenlemekte ve okul dışındaki konuları arkadaşlarıyla burada tartışmaktadır. Bunun yanı sıra, öğrencilerin öğretmenlerini toplu olarak gördüğü bir yaşam alanıdır. Öğretmenin hayat penceresinde gördüğü bu yaşam alanında yeri geldiğinde üzüntüler,

kaygılar yeri geldiğinde mutluluklar, başarılar paylaşılmaktadır. Paylaşılan her duygu ve düşünce öğretmenler arasındaki iletişim bağı kuvvetlendirmektedir (Ünal, Sürücü ve Yıldırım, 2018).

Öğretmenler odasında aynı zamanda sosyo-kültürel değerler bir arada yaşanılmaktadır. Yeşil ve Korkmaz'ın (2012) belirttiği gibi öğretmenler odası, okulların özel bölümü/mekânıdır. Öğretmenler burada fiziksel ve bilişsel motive olmakta ve dinlenmektedir (Gürsel ve Ünal, 2015). Farklı iletişim kanallarını kullanarak işbirliği içerisinde çalışmaktadır. Serbest zaman dilimlerini burada kullanmaktadır. Sevgi-saygı, hoşgörü, bilimsellik, dostluk, empati, sabır, dürüstlük gibi bir çok değeri davranışlarına yansıtarak öğrenciye model olmaktadır. Olumlu bir model ve anlayış öğretmenin eğitim-öğretim öncesinde ve sonrasında verimliliği üzerinde etkili olmaktadır (Turhan, Kaptan ve Kahveci, 2015). Bütün bu etkiler öğretmenler odasının olumlu yönü olarak görülmektedir.

Yeni öğretmenler odası tasarım modelinin diğer olumlu yönlerine bakıldığında, fiziki koşullarıyla öğretmene refah, huzurlu bir ortam sağladığı sonucuna ulaşılmaktadır. Örneğin model öğretmene bireysel ve grup halinde çalışma alanları sunmaktadır. Her öğretmenin bireysel çalışma masası ve yemek masasına dönüşen sehpaları bulunmaktadır. Sehpaların altında öğretmenin dosyalarının yer aldığı gizli bölmeler yerleştirilmiştir. Öğretmenlerin ders dışında dinlenmelerine olanak sağlayan geniş oturma alanları yer almaktadır. Öğretmenin anahtar taşıma zorunluluğunu ortadan kaldıran şifreli ve kilitli kişisel dolapların olduğu görülmektedir. Öğretmenin ev ortamındaki rahatlığını sağlamak amacıyla mutfak, ceket, mont gibi giysilerini asmak için askılık vs. bulunmaktadır (MEB, 2019). Böylelikle model öğretmene pedagojik ve mimariyi bir arada sunmaktadır. Öğretmene sunulan bu imkân onun bulunduğu ortama, yaşadığı çevreye uyumunu kolaylaştırmaktadır. Mesela yeni öğretmenler odası tasarım modeli öğretmene teknolojiyi etkin kullanma becerisi kazandırmaktadır. Öğretmen, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak değişen dünyadaki bilgilere rahat ulaşmaktadır. Bilgi toplumu eğitim anlayışını yeni nesilleri yetiştirmede kullanmaktadır. Öğretmene verilen bu sorumluluklar sonucu hem birey hem de toplumun bakış açısında öğretmen; öğrenmenin sürekliliği çerçevesinde sürekli araştıran, üreten, teknolojik gelişmeleri bireyin ve toplumun faydasına kullanan kişidir. Bu yüzden öğretmene yeni öğretmenler odası tasarım modeli gibi çağdaş eğitim anlayışı çerçevesinde bir takım imkânlar sunulmalıdır. Etkili ve verimli bir eğitimde öğretmenin bulunduğu çevre koşulları mümkün olduğu kadarıyla iyileştirilmelidir. Unutulmamalıdır ki, gerek okul içinde gerekse okul dışındaki çevre koşulları öğretmenin öğretilme/öğrenme tercihini ve davranışlarını etkilemektedir. Her şeyden önemlisi okul ikliminin oluşumuna yön vermektedir. Bilindiği üzere okul iklimi, bir okulun fiziki yapısıyla, öğretmenler odasının büyüklüğüyle, öğretmen sayısı, öğretmenlerin bir biriyle iletişimiyle ve mesleki gelişimiyle ilişkili olarak görülmektedir. Bu sebeple, öğretmenler odasının öğretmenlerin çalışma koşullarına uygun olması beklenmektedir. Çağlayan'a (2014) göre, öğretmenler odasının mimarisi başta öğretmenin mesleğini en iyi şekilde icra etmesine neden olmaktadır. Bunun yanı sıra, öğretim programlarında yer alan kazanımların kısa sürede uygulanmasına, bilgi toplumu eğitim anlayışının öğrenci profilleri doğrultusunda kullanılmasına katkı sağlamaktadır. Yeni öğretmenler odası tasarım modelinin bu olumlu katkıların yanı sıra olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Öğretmenlere göre, modelin ülke genelinde uygulanması ve hayata geçirilmesinin zor olduğu düşünülmektedir. Çünkü her okulun bulunduğu çevre koşulları, öğrenci potansiyeli, profili, öğretmen sayısı, fiziki alt yapısı bir birinden farklıdır. Böyle bir farklılık modelin uygulanma sürecini ve başarılı olmasını engelleyeceği düşünülmektedir. Şahin ve Akbaba'ya (2014) göre okulların fiziki yapısı, öğretmenler odasının tasarlanmasında önemli bir faktördür. Çünkü öğretmenler odası bir öğretmenin evi gibidir. Orada dinlenmekte, yemek yemek ve mesleki becerisi konusunda deneyimlerini paylaşmaktadır (Korkulutaş, 2019). Clanfield ve Foord'ın (2008)

belirttiği gibi öğretmen odası, öğretmenlere yemek alanı, kafe ve dinlenme alanı imkânı sunmaktadır. Öğretmenlere sunulan bu imkânlar, enformatik toplum olma yolunda yeterli görülmemektedir. Öğretmenler Odası kitle iletişim araçları, teknolojik kaynaklarla donatılmalıdır (Gençdal, 2018). Teneffüslerde, boş zamanlarda öğretmenin en çok kullandığı yer olmalıdır. Öğretmen için bazen bir kütüphane, bazen bir ev ortamı bazen de bir laboratuvar olarak görülmelidir.

Yeni öğretmenler Odası tasarım modelinin okul profilleri doğrultusunda değerlendirildiğinde uygulanma sürecinin zaman alacağı görülmektedir. Çünkü günümüzde öğretmen Odasının fiziki koşullarına bakıldığında, ortada masa, dolap, kanepeler, duvar panosu, sehpa bazen bir bilgisayar gibi mobilyalar ve araçlar bulunmaktadır. Öğretmenler çoğunlukta masa etrafında toplanmakta, ara sıra küçük gruplar halinde kanepeler etrafında bir araya gelerek o gün yaşanan olayları tartışmaktadır. Tartışma sürecinde bulunmak istemeyen öğretmenler ya plan-program hazırlamakta ya gazetesini okumaktadır (Negiş Işık, 2010). Öğretmenler Odasının bu yapısı bu gün bütün okullarda benzerdir. Genel olarak ülke genelinde bu ve buna benzer bir öğretmenler Odası mimarisi kullanılmaktadır. Şu anki mevcut öğretmenler Odası planının üzerine yeni öğretmenler Odası tasarım modelinin uygulanması bu açılarından hem zor hem de ekonomik olarak maliyet gerektirmektedir. Yeni öğretmenler Odası tasarım modelinde teknolojik araçlardan, oturma düzenine kadar her şey detaylı bir şekilde yapılandırılmıştır. Çağdaş bir mimari ve konforlu bir ortam öğretmenlere sunulmuştur. Böyle bir ortamın oluşturulması için de ekonomiklik ilkesi göz önünde bulundurulmalıdır.

Öğretmenler, modelin öğretmenlik meslek bilgisi ve becerisine katkısının açıklanması, her bölgeden pilot okulların seçilmesi ve uygulama sürecinde öğretmen sayılarının dikkate alınması gerektiği konusunda öneriler sunmuştur. Tatlıdil'e (2003) göre öğretmenler bir araya geldiklerinde en çok mesleki sorunlarla ilgili konuşmaktadırlar. Bu konuşmaların çoğunu öğretmenler Odasında yapmaktadır. Öğretmenler Odasında öğretmenler, eğitim-öğretim alanında yaşanan gelişmeler, programlarda kullanılması önerilen çağdaş yaklaşım ve modellerin mesleklerini icra etmede ne kadar etkili olduklarını tartışmaktadırlar. Yeşil ve Korkmaz (2012) öğretmenler Odasında yapılan konuşmaların bunlarla sınırlı olmadığını belirtmektedir. Öğretmenler Odasında en çok eğitim-öğretime yönelik konular konuşulmaktadır. Buna karşın sosyal, ekonomik ve siyasal konuların konuşulma oranı az olmaktadır. Özetle, öğretmenler Odası, sınıftan sonra öğretmenlerin en fazla zaman geçirdikleri yerlerdir. Burada öğretmenler birçok duygu ve düşünceyi bir arada kullanmakta/aktarmaktadır (Negiş-Işık ve Gürsel, 2013). İyi ve kötü günlerine ait anılarını burada paylaşmaktadır. Topluma yeni nesiller yetiştirme yolundaki eğitim-öğretim faaliyetlerini çoğu zaman burada planlamaktadır.

Öneriler

Yeni öğretmenler Odası tasarım modeli hakkında yönetici görüşleri alınabilir.

Yeni öğretmenler Odası tasarım modelinin öğretmen profillerine etkileri araştırılabilir.

Yeni öğretmenler Odası tasarım modeline ilişkin öğretmenlerin hazırbulunuşlukları araştırılabilir.

Yeni öğretmenler Odası tasarım modeli ile şuan kullanılan mevcut öğretmenler Odasının öğretmenlerin teknolojiyi kullanma becerilerine etkileri araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Ben Peretz, M. & Schonmann, S. (2000). *Behind closed doors: Teachers and the role of the teachers' lounge*, Albany, NY: State University of New York.
- Clandfield, L. & Foord, D. (2008). *Humanising your staff room-Humanising language teaching*. <http://www.hltnmag.co.uk/aug08/sart05.rt>.
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*, 2nd Ed. Thousand Oaks, CA:Sa Publishers.
- Çağlayan, E. (2014). *Okul binaları ve örgüt iklimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Dönmez, B. (2004). *Sosyal sistem olarak sınıf ve sınıfın iklimi. Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Gençdal, G. (2018). *İlkokullarda görevli öğretmenlerin okul binalarının fiziksel koşulları ile örgütsel bağlılık alguları arasındaki ilişki (Diyarbakır İli Örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Gülbahar, Y. & Alper, A. (2009). Öğretim teknolojileri alanında yapılan araştırmalar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42-2, 93-111.
- Gültekin, M. (2019). Değişen toplumda eğitim ve öğretmen nitelikleri. *AJESI - Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2020; 10(1), 654-700, DOI: 10.18039/ajesi.682130
- Gürsel, M. & Ünal, A. (2015). teachers' lounge according to the social sharing site eksı sozluk. 12 May 2015, *Teaching & Education Conference, Amsterdam* ISBN 978-80-87927-12-0 , IIES
- Hallet, T. (2005). *Social interaction and symbolic power: capital and respect in an urban elementary school*. Department of Sociology, Indiana University, Bloomington.
- Kainan, A. (1997). The role of teachers' dtories in the staffroom of a religious school. *Anthropology and Education Quarterly*, 28 (2), 163–181.
- Kainan, A. (2002). Analyzing teachers' stories. *International Journal of Qualitative Methods*, 1 (3), 1- 31.
- Kellaway, L. (2013). *Episode 1:The beginnings of the modern office* [Radio]. In R. Finch (Producer), *History of Office Life*: BBC
- Korkulutaş, Y. (2019). *Öğretmenler odasının sosyal ortam – iletişim koşulları ile öğretmenler odası memnuniyet düzeyinin öğretmen görüşleri bağlamında incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- MEB (2019). *Yeni nesil öğretmenler odası*. <https://www.meb.gov.tr/yeni-nesil-ogretmenler-odasi/haber/19240/tr> adresinden 12.09.2019 tarihinde indirilmiştir.
- Nayir, K.F., Taneri, P.O. & Akgündüz, M.M. (2017). Kapalı kapılar ardında: Öğretmen adaylarına göre öğretmenler odası. Ö. Demirel ve S. Dinçer (Ed.) *Eğitim bilimlerinde yenilikler ve nitelik arayışı* (s.791-808) içinde. Ankara: Pegem Akademi. DOI:10.14527/9786053183563b2.050
- Negiş-Işık, A. & Gürsel, M. (2013). Başarılı bir ilköğretim okulunda örgüt kültürü: Etnografik bir durum çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13 (1), 201-228.
- Negiş-Işık, A. (2010). *Başarılı bir ilköğretim okulunda örgüt kültürü: etnografik bir durum çalışması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri
- Paine, L. W., Fang, Y. & Wilson, S. (2003). Entering a culture of teaching. T. Britton, L. W. Paine, D. Pimm ve R. Senta (Eds.), *Comprehensive teacher induction: Systems for early career learning*. (pp.20–82) içinde. The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Pitt, J. & Kirkwood, K. (2009). Destructive staffroom discourse. *Journal of Unschooling and Alternative Learning*, 3(5), 16-30.
- Özdemir, S. (2000). *Eğitimde örgütsel yenileşme*. Ankara: Pegem A Yayınevi.

- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsali üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Ramsey, P.J. (2010). (2010). A Review of "Tales from the Teachers' Lounge: What I Learned in School the Second Time Around—One Man's Irreverent Look at Being a Teacher". *Educational Studies*: 46(2), 275-278
- Tatlıdil, E. (2003). *Öğretmenler odasında konuşulan ve gündemi oluşturan konular*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Turan, S. Açıkalm, A. & Şişman, M. (2007). *İşini bil okuluna sahip ol, bir insan olarak okul müdürü*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Turhan, B., Kaptan, A. & Kahveci, H. (2015). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin öğretmenler odasına yönelik görüşleri. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(3), 993-1008 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7794>.
- Türe, E. & Karaküçük, S. A. (2011). Yatılı ilköğretim bölge okullarında eğitim ortamlarının fiziksel/mekansal değişkenleri açısından incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44(2), 165-199.
- Sarıca, Y. (2013). *Eğitim ortamlarının iyileştirilmesinin yönetici ve öğretmen motivasyonuna etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin, H. O. & Akbaba, A. (2014). Zorunlu öğretimin 4+4+4=12 yıl olmasıyla ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri (Van ili örneği). *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (5), 67-104.
- Shapiro, S. (2000). Revisiting the teachers' lounge: Reflections on emotional experience and teacher identity. *Teaching and Teacher Education*, 26 (2010) 616–621
- Şişman, M. (2002). *Eğitimde mükemmellik arayışı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Şimşek, H. & Yıldırım, A. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ünal, A., Sürücü, A. & Yıldırım, A. (2018). Öğretmenler adayının gözünden öğretmenler odası. *III. INES Uluslararası Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi Tam Metin Kitabı içinden* (s.72-73) (28 Nisan-01 Mayıs 2018- Alanya/Antalya)
- Yeşil R. & Korkmaz Ö. (2012). Öğretmenler odasında gündem. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(31), 122-107
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.